

EL MICALET GALÀCTIC

Quina canya de tisora!

Mercé Viana

Dibuixos de Miquel Àngel Giner

Una decisió amb precisió

De Carles es podria dir que quasi va nèixer orfe. La pobra criatura mai no havia conegut el caliu d'una casa, els càntics d'una mare o les carícies d'un pare.

Les imatges que la seua memòria guardava no eren diferents de les que vivia un dia rere l'altre, perquè mai no havia viscut fora de l'edifici gran, vell i humit, situat als afores de la ciutat, ni tampoc havia gaudit de més família que els altres xiquets i xiquetes que, com ell, habitaven aquell casalot. Tot el que sabia de la seua nissaga era que el pare havia estat jardiner i que la mare

havia mort arran del seu naixement. El pare, això li contaren, no havia pogut superar la falta de la seua esposa i, al cap d'uns quants mesos, també va morir.

Alguns dels seus companys de dormitori sí que havien gaudit durant alguns anys d'un pare o d'una mare fins que la mort els havia conduït sense cap altra alternativa a ingressar en la Casa dels Orfes –així és com es deia l'edifici gran, vell i humit–. Carles els demanava una i mil vegades que li contaren com era una mare o un pare, quines coses feien junts o com era la casa on jugaven amb els amics o amigues... D'aquesta manera, la criatura tractava de reviure, com si ell fóra el protagonista, les anècdotes que els companys li contaven.

Carles només veia els carrers de la ciutat el diumenge al matí, quan el director els permetia anar-hi a passejar, sempre de dos en dos i sense eixir-se'n de la filera. Era el millor dia de la setmana. Els xiquets i les xiquetes de la casota l'esperaven amb deler, amb una il·lusió renovada al llarg dels altres sis dies.

Cada matí de diumenge, Carles passava pels mateixos carrers, recorria les mateixes places i

mirava les mateixes cases amb la mateixa emoció de sempre, com si fóra la primera vegada que ho feia. De tant en tant, veia algun xiquet de la seua edat agafat de la mà d'una persona gran i a Carles se li n'anaven els ulls al darrere i un gest malenconiós i trist ocupava el seu rostre.

La resta de la setmana era sempre igual, sense sorpreses. El xiquet anava a classe, feia el que li manaven i llegia una vegada i una altra els contes que hi havia a la biblioteca de la Casa dels Orfes. Se'ls sabia de memòria, però tampoc això no li importava massa.

A través de les pàgines d'aquells llibres s'imaginava una Caputxeta Vermella jugant pels boscos, un llop famolenc intentant menjar-se les cabretes mentre esperaven la mare o aquell xiquet tan menudet tan menudet que tothom el coneixia com a Patufet. Com vivia les històries! Com desitjava visitar els llocs que veia a través dels dibuixos, a través de les imatges que li suggerien les lectures!

Prompte començà a rondar-lo una idea que no el deixava dormir a les nits: fugir d'aquella casa grisa i trista per buscar els indrets dels contes, per trobar algú que l'estimara i que l'agafara

per la mà per anar a passejar cada diumenge al matí...

Passaren alguns anys i, el dia que en va complir dotze, preparà la fugida.

–Me n’aniré el proper diumenge, quan el director s’haja adormit.

I aquell mateix diumenge, quan els companys del dormitori havien entrat al món dels somnis, Carles s'alçà del llit, es vestí de pressa, agafà un llençol i, després de doblegar-lo, el convertí en una mena de farcell on guardà les escasses propietats que tenia: una pedra quasi transparent, una foto que es va trobar durant un passeig, un llibre que li va regalar el darrer Nadal una senyora molt elegant i important que els va visitar, i l’altre equip de vestir de què disposava. Seguidament, baixà les escales que el conduïen a l’entrada de l’edifici i es dirigí a la porta. Intentà obrir-la, però no va poder. Estava tancada i ben tancada amb pany i clau. Carles no comptava amb això. Amb el desconcert a l'ànima, notà que li creixia un nus a la gola i, quasi de seguida, dues llàgrimes brollaren dels seus ulls negres com la nit. Ja es disposava a tornar al dormitori quan li va vindre al cap que les claus devien estar al despatx del director.

—Com no se m'havia acudit abans? Només he d'anar-hi i agafar-les.

El xiquet, sempre vigilant, féu cap al despatx del director, però en empenyar la porta s'adonà que estava tan tancada com la del carrer.

—Ostres! —exclamà mentalment—. De segur que el director té la clau a la butxaca de la jaqueta.

Carles començà a dubtar. Les coses no estaven eixint com ell havia imaginat que anirien. Potser el millor seria tornar al dormitori i confiar en l'eixida del diumenge següent. Es quedaria l'últim de la filera i, a penes veiera el moment oportú, s'escaparia...

—No! —es digué, valent—. No pense esperar més! Aniré al dormitori del director i trobaré les claus. Jo me'n vaig d'ací aquesta nit!

El xiquet, amb el cor a mil, es dirigí on dormia el senyor Carismàtic, director de la Casa d'Orfes, i a mesura que s'hi anava acostant, els roncs i bufits d'aquell home gran però de geni curt anaven sentint-se amb més intensitat. La valentia del primer moment començà a minvar, però amb tot, la criatura continuà cap endavant. Enfront de l'habitació, Carles comprovà amb felicitat que la porta estava oberta, possiblement per poder

sentir els sorolls, en cas que se'n produïren, dels dormitoris dels interns.

A través dels vidres de la finestra entrava la claror d'una lluna redona, gran, bufona, i això li va permetre discernir amb claredat tot el que hi havia a l'alcova; una habitació que li va fer una mica de por a Carles. Una ullada va ser suficient per a advertir l'enorme llit i una tauleta de nit, damunt la qual es distingien un grapat de claus.

Amb el cos tremolant-li s'hi acostà i les mirà. La clau gran de la porta semblava dominar tot l'espai de fusta on descansava amb totes les altres. Carles no s'atrevia ni a respirar. La troballa li facilitava les coses, però agafar aquella clau sense produir cap soroll podia resultar difícil.

Amb tota la cura de què era capaç l'agafà, però amb tan mala sort que el contacte amb la del costat va produir un so de metall. Els roncs van parar de sobte i la criatura, amb la clau dins la mà, es va ajupir instintivament. Quin horror si es despertava i el descobria!, pensava i repensava.

Un moment més tard, que a Carles li paregué etern, tornaren a sentir-se els bufits de l'homenàs i el xiquet, comes ajudeu-me, va eixir ràpidament del dormitori.

Encara tremolava quan va posar la clau al pany de la porta d'entrada. Li féu les tres voltes que li havia de fer i la portalada s'obrí sense dificultat.

Sota el mantell blavós de la nit i acompanyat de l'enorme fanal de la lluna, Carles començà a córrer com si el perseguiren deu, cent, mil llops d'un conte de por. Necessitava allunyar-se el més aviat possible d'aquell indret, de manera que l'endemà, quan descobriren la seua absència, ell es trobaria ben lluny. Potser l'anirien a buscar i, si l'agafaven, el castigarien severament. I això el xiquet ho sabia ben bé.

Després d'algunes hores per camins desconeguts, la lluna li mostrà un bosc com el que havia vist en alguna de les lectures i s'hi endinsà. El cansament era tan gran que les cames ja no l'obeïen i decidí deixar-se caure sota un arbre de branques enormes i acollidores. Una sobtada pluja de fulles li va fer de matalàs i, amb un somriure de satisfacció als llavis, se li van anar tancant els ulls.

Una trobada de matinada

Quan els primers rajos del sol li van fer obrir els ulls, Carles començà a sentir els laments d'una veu fina i dolça.

–Ai, senyor, però que desgraciadeta que sóc!
Què faré jo tota sola en aquest parany desconegut?

Carles, alarmat, s'alçà d'un bot i començà a mirar i remirar al seu voltant mentre continuava sentint:

–Ai i més ai, quina desventura la meua!

De sobte, va descobrir que els laments venien d'una tisora, que caminava d'ací cap allà, fent tombs.

–Impossible! –exclamà mentre es fregava els ulls.

La tisora, que el va sentir, es va detindre tot d'una i, en descobrir-lo, el mirà de dalt a baix mentre exclamava amb alegria:

–Però si és un gegant! Oh, que bé! Oh, que molt bé! Oh, però que molt bé!

I, tot seguit, aquell ésser diminut es posà a ballar i a cantar. Carles no podia creure el que veia. Pensà si aquell no devia ser un bosc encantat; també la nit anterior li havia passat allò de les fulles... Però no, potser el cansament que encara sentia el feia veure visions, tot i que foren visions agradables.

De colp, la tisora deixà de ballar i de cantar. Es deixà caure sobre unes fulles i explicà:

–Uf! Feia molt de temps que no dansava, i això es nota, saps? Mira'm ací on se m'encreuen les potetes, no siga cas que m'haja oxidat una mica, però mira'm bé per si m'has de posar una goteta d'oli, d'acord?

El xiquet, amb els ulls que pareixien eixir-se-li'n de la cara, la mirava incrèdul. Potser encara estava immers en un somni, potser només es tractava d'un somni amb una tisora balla-

rina i xarraire, pensava la criatura. A l'instant, però...:

–Ehhh! Ehhh, amo! Que et passa res? No estaràs malalt, veritat? Només em faltava a mi un amo malalt...!

Carles es fregà novament els ulls. Seguidament es va fer una palmellada al cap i, finalment, féu cinc bots a la pota coixa. Era la manera habitual que la criatura tenia de comprovar si somiava o estava despert.

–Ostres! –exclamà la tisora–. El gegant s'ha trastocat! Ai, senyor! Quina sort la meua! Em trobe un amo i mira les ximpleries que fa... Eh, amo! Que no vols dir-me alguna cosa? Cantar una cançó, contar una endevinalla, un acudit? No sé... el que et vinga de gust...

Carles, es va mig convèncer que tot el que veia i sentia era una realitat superrealíssima. Féu un sospir, s'empassà saliva i, amb molta precaució, anà allargant la mà dreta, per tocar aquell objecte tan ple de vida.

La tisora el mirava amb atenció, perquè no entenia les reaccions de qui ja considerava el seu amo i, per si de cas, es preparava per a escapar-se'n, cames ajudeu-me, no fóra que es tractara

d'un maníac o d'un maltractador de tisores o... Tot just en aquell moment, començà a notar el tacte suau i delicat d'uns dits tremolosos que anaven recorrent el seu cos. Carles va sentir una sensació agradable, grata, i una serenitat que mai no havia experimentat el va omplir des de les ungles dels dits dels peus fins als cabells negres i rulls que li cobrien el cap. Va ser aleshores que el xiquet va comprendre que la tisora era tan real com els arbres que l'envoltaven i que, des d'aquell instant, ja mai més no es trobaria sol. El seu posat començà a recuperar-se i tot just quan els seus llavis començaven a dibuixar un somriure, la tisora va esclatar en un seguit de rialles.

–HA! HA! HA! Estigues quiet, amo, HA! HA! HA! Quines cosquerelles, amo, HA! HA! HA! No em toques ací, amo, que és el meu punt rialler, HA! HA! HA!

Carles retirà la mà immediatament, mentre li deia:

–Ho lamente... No sabia jo que...

–Ai! –contestà la tisora, més calmada–. Com ho havies de saber, si m'acabes de conèixer? L'altre amo, no sé com s'ho apanyava, que sempre que m'agafava em feia cosquerelles i, mira, veus

aquest puntet roig? Va ser ell qui me'l pintà per anar alerta i no prendre'm per ací.

–Ah! D'acord! D'ara en avant aniré amb compte –digué el xiquet amb certa timidesa.

Carles tornà a clavar els ulls, ara amb tendresa, en l'artefacte parlador. La mirada li brillava força i un ample somriure, sense timidesa, li adornà el rostre. El xiquet pensà que la sort l'acompanyava i que ara, a més de ser lliure, s'havia topat amb una tisora molt especial, una tisora única, màgica...

–Perquè tu ets màgica, veritat? –li preguntà sense poder aguantar-se.

–Màgica? I això què és, amo? Jo sóc Conxa Reconxa, Conxi per a tu, que ets el meu amo. Sóc la tisora que tot ho talla, perquè, si de professionals parlem, amo, jo en sóc la primera. Has de saber que no hi ha res, ja siga gros o prim, gran o petit, visible o invisible, que la gran Conxa Reconxa no puga tallar.

–No entenc això de Reconxa, vols dir que és el teu cognom?

–Cognom, cognom! Quines coses que dius, amo. Les tisores no tenim cognom, amo. Em dic Reconxa perquè la meua vàlua és doble, saps?

Com ja t'he dit abans, puc tallar les coses que es veuen i les que ningú no veu.

Carles va seure al seu costat. Li preguntà com havia arribat al bosc i ella li va contar que el seu amo anterior, un home molt vell amb qui havia estat tota la vida, s'havia mort uns dies abans i que, poc després, uns familiars seus que venien d'una altra ciutat havien arribat a casa de l'ancià per tal d'emportar-se'n les pertinences. Pel camí de tornada es van trobar uns saltimbanquis que es dedicaven, entre altres coses, a la compravenda d'objectes i mobles.

Aquella descoberta els vingué als familiars del difunt com l'anell al dit. Estaven ben farts de portar la carreta tan carregada i decidiren desfer-se d'alguns dels objectes que traginaven, una venda de què aquells espavilats encara van traure uns dinerets. Entre els atifells, capses i alguna cadira hi havia, sense que ningú ho sabera, la tisora.

Quan el tracte es va tancar, els saltimbanquis decidiren acampar al bosc per a descansar i els altres continuaren el seu camí...

—...i així va ser com un tipus malcarat em va traure de la capsa on jo descansava ben a gust i, mira tu quina casualitat, aquell trompello

em va agafar pel punt rialler. Ja pots imaginar-te les conseqüències. Comencí a riure com una descosida, i això que no era per ganes, ja que la falta del meu amo m'afectava de veritat. Aleshores, aquell desconsiderat em llançà amb força cridant una paraula estranya, una paraula... com era aquella paraula? Ai, senyor! Quina memòria la meua! Era... Ja me'n recorde! Embuixala, era embuixala!

–Ha! Ha! Ha! –va riure Carles–. No devia ser embruixada?

–Exacte! Aquest és el terme exacte. Ei que és una paraula rareta? La veritat és que jo mai no l'havia sentida, no sé què deu significar, però espere que no siga un insult, que jo en cap moment no li faltí al respecte a aquell trompellot.

–No, no és això –comentà el xiquet–; el que li passà al saltimbanqui és que es va espantar.

–Ui! No sé per què! Ja veus tu, tan grandot i tan temorenc... Però deixem-ho córrer i parlem dels nostres projectes, amo.

Carles l'agafà amb tendresa. Després li contà la seua història, les ganes que tenia de conèixer el món, la preocupació que sentia per si el trobaven i el feien tornar a la Casa dels Orfes...

—Pobre amo! —digué la tisora—. Però no patisques, que jo t'animaré quan estigues trist, et tallaré els cabells quan els tingues llargs, et contaré les històries que em contava l'anterior amo i t'estimaré igual que el vaig estimar quan vivíem junts.

Carles tornà a somriure content, molt content. Si més no, havia trobat una companya de viatge, una amiga. Després li explicà que la primera cosa que havia de fer era allunyar-se, tan aviat com fóra possible, de la ciutat que havia deixat enrere. També volia conèixer com eren les muntanyes i la mar i les valls... i tot allò que formava part de la vida. Necessitava olorar el perfum de les flors, dels matolls, de la terra humida... Desitjava que el sol l'acaronara, que la pluja li llevara els malsons, que la lluna li parlara a les nits...

—Para, para, amo, i no t'embales, que si et deixes continuar demanaràs la lluna i has de saber que el món no s'ha fet en un dia. D'entrada, farem el més urgent i, el que més urgeix ara mateix és allunyar-nos d'aquest bosc —proposà Conxa Reconxa—. Però abans de res, hauràs de menjar alguna cosa, que els sorolls del teu estómac es deuen sentir a l'altra banda del món.